

A szakirányú oktatás jelenléti követelménye (2026. október)

Rövidítések:

Szkt.: a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény

*Szkr.: a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet
szakmát tanuló: együttesen a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy*

Az Szkt. 19. §-a értelmében a szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakma megszerzésére irányuló szakmai oktatás két szakaszból áll:

- ágazati alapoktatás, amely ágazati alapvizsgával zárul,
- szakirányú oktatás, amely az adott szakma megszerzésére készít fel.

A szakmai oktatás történhet tanulói jogviszonyban, illetve felnőttképzési jogviszonyban. A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony ugyanakkor nem a képzés típusát, hanem a szakképző intézménnyel fennálló jogi keretet jelenti. A szakmai oktatás mindkét esetben az Szkt. és az Szkr. alapján szervezett szakmai oktatásnak minősül, amelyre a szakképzési jogszabályok rendelkezései az irányadók.

1. A szakmai oktatás megszervezésének általános szabálya

A szakmai oktatás megszervezésének módját az Szkt. határozza meg. E körben kiemelt jelentősége van az Szkt. 53. § (4) bekezdésének, amely kifejezetten a felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kapcsán rendelkezik a zárt rendszerű elektronikus távoktatás megvalósíthatóságáról:

Szkt. 53. § (4) A felnőttképzési jogviszony keretében szervezett szakmai oktatásban

a) a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére,

*b) a kötelező foglalkozások száma legfeljebb a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának negyven százalékáig
csökkenthető és ágazati alapoktatásban a kötelező foglalkozások b) pont szerint meghatározott számának ötven százalékáig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető.*

A jogalkotó tehát külön rendelkezést alkotott arra az esetre, amikor a szakmai oktatás a szokásos jelenléti formától eltérően valósulhat meg. Az Szkt. 53. § (4) bekezdése ugyanakkor **kizárólag felnőttképzési jogviszonyban és mindössze az ágazati alapoktatás vonatkozásában biztosít lehetőséget** arra, hogy a kötelező foglalkozások egy része zárt rendszerű elektronikus távoktatásként kerüljön megszervezésre.

A szakirányú oktatás tekintetében az Szkt. ilyen lehetőséget nem biztosít. Ebből az is következik, hogy amennyiben a jogalkotó a szakirányú oktatás esetében is lehetővé kívánta volna tenni a zárt rendszerű elektronikus távoktatás alkalmazását, azt az ágazati alapoktatáshoz hasonló módon kifejezetten szabályozta volna. Mivel erre nem került sor, a szakirányú oktatás tekintetében a jelenléti oktatás követelménye irányadó.

A felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás rugalmasságát az Szkt. elsősorban a kötelező foglalkozások számának csökkentésével biztosítja, nem pedig a szakirányú oktatás távoktatássá alakításának lehetőségével. Az Szkt. 53. § (4) bekezdése alapján a kötelező foglalkozások száma a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának negyven százalékáig csökkenthető. Ez azonban kizárólag a kötelező foglalkozások számának csökkentését teszi lehetővé, és nem alapozza meg azt, hogy a csökkentett óraszámából adódó képzési idő távoktatás, e-learning vagy egyéb önálló felkészülés formájában teljesített szakmai oktatásnak minősüljön.

Ez az értelmezés összhangban áll a szakirányú oktatás céljával is, amely az adott szakmához kapcsolódó készségek, munkafolyamatok és kompetenciák elsajátítására irányul.

2. A szakmai oktatás megszervezése felnőttképzési jogviszonyban

A felnőttképzési jogviszonyban megvalósuló szakmai oktatás nem tekinthető a felnőttképzésről szóló jogszabályok szerinti, szabadon szervezhető képzésnek. A felnőttképzési jogviszony kizárólag a szakképző intézménnyel fennálló jogviszony sajátos formáját jelenti, és ugyanúgy duális képzést valósít meg, ezért a szakmai oktatás tartalmára, megszervezésére, dokumentálására és a teljesített képzési időre továbbra is a szakképzési jogszabályok rendelkezései irányadók.

3. A szakirányú oktatás megvalósítása a duális képzőhelyen

A szakirányú oktatás során a duális képzőhely feladata a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programban meghatározott kompetenciák oktatása, valamint a szakmát tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követése és értékelése.

A szakirányú oktatás jellegéből következően feltételezi:

- a duális oktató szakmai irányítását,
- a szakmai tevékenységek bemutatását,
- a feladatvégzés ellenőrzését,
- a folyamatos visszajelzést és értékelést.

Ennek megfelelően a szakirányú oktatás a duális oktató és a szakmát tanuló közötti tényleges oktatási kapcsolat fennállását feltételezi. Ez megvalósulhat személyes (fizikai) jelenléttel, illetve amennyiben az oktatott tananyagelem megengedi, olyan valós idejű online kapcsolattal, amely során az oktatás ténylegesen, az oktató közreműködésével zajlik (szinkron online).

Ezzel szemben nem felel meg a szakirányú oktatás követelményeinek az *aszinkron online* oktatás, amelyben a szakmát tanuló a tananyagokat a duális oktató egyidejű jelenléte nélkül dolgozza fel. Ugyancsak nem tekinthető szakirányú oktatási tevékenységnek az olyan *blended learning* megoldás, amelyben a képzési program szerinti szakirányú oktatási órák egy részét a szakmát tanuló önálló e-learning tevékenységgel vagy egyéb, duális oktatói közreműködés nélküli tanulási formával teljesíti.

A szakirányú oktatás szempontjából jelenléti jellegű oktatásnak tekinthető minden olyan foglalkozás, amely során a szakmát tanuló és a duális oktató között közvetlen, valós idejű oktatási kapcsolat áll fenn, a duális oktató szakmai irányítása biztosított, és az oktatási tevékenység dokumentálható módon valósul meg.

4. A szakirányú oktatást támogató digitális tananyagok alkalmazása

A duális képzőhely a szakmát tanuló felkészülésének támogatása érdekében **a szakirányú oktatás mellett különféle digitális tananyagokat és elektronikus tanulási eszközöket biztosíthat.**

Ennek keretében különösen:

- elektronikus tananyagok,
- szakmai útmutatók,
- oktatóvideók,
- online gyakorlófeladatok,
- digitális tudásellenőrző anyagok

állhatnak a szakmát tanulók rendelkezésére.

Ezek az eszközök a szakirányú oktatást támogató, kiegészítő tanulási lehetőségnek minősülnek, azonban **nem tekinthetők a szakirányú oktatás keretében megvalósuló oktatási tevékenységnek.**

Nem tekinthető a szakirányú oktatás teljesített foglalkozási idejének különösen:

- az önálló e-learning tananyag-feldolgozás,
- az előre rögzített videók megtekintése,
- a duális oktatói közreműködés nélküli online tanulás,
- az elektronikus úton megküldött feladatok önálló elkészítése és visszaküldése,

- a digitális tananyagok önálló feldolgozására fordított idő.

Mivel ezen tevékenységek során nem valósul meg a duális oktató közreműködésével folytatott szakirányú oktatási tevékenység, az ezekre fordított idő nem számítható be a képzési program szerinti szakirányú oktatás óraszámába. Ebből következően az ilyen tevékenységekkel érintett időtartam nem minősül szakirányú oktatási időnek, nem tekinthető duális képzési napnak, és arra a duális képzőhely a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó adókedvezményt nem érvényesíthet.

Összeállította: MKIK duális képzési osztály, 2026. október 14.